

Koskelaiset

SUKUSEURAN
JÄSENLEHTI

22.12.2008

N:o 34

Sukuseuran kotiseutumatkan muistoja, pyöreä torni 16.8.2008

Karjalan Liitosta ja karjalaisuudesta

Puheenjohtajalta

Sukuseura uuteen kauteen

Vuonna 1980 perustettu Koskelaisten Sukuseura on nyt mielenkiintoisessa vaiheessa. Seuran jäsenmäärä on viime vuosina ollut hienoisessa laskussa, mikä suurelta osin johtunut perustamisvaiheen jäsenten ikääntymisestä ja vastaavasta luonnollisesta poistumasta. Emme ole heidän tilalleen saaneet riittävästi uusia, aktiivisia jäseniä.

Ensimmäinen puheenjohtaja Hannu Koskelainen veti seuraa innolla 17 vuoden ajan kunnes 70 vuotta täytettyään katsoi tulleen ajan, jolloin oli syytä luovuttaa johto uusiin käsiin. Hannu loi vanhan pohjan seuran toiminnalle, josta nykyisen puheenjohtajan oli helppo jatkaa. Valitettavasti nykyisetkin toiminnan vetäjät olivat jo alussa mukana eivätkä siten ole juuri olleet Hannua nuorempaa ikäluokkaa. Nykyiselle puheenjohtajalle ja sihteerille (Heikille ja Pekalle) etsimme nyt jatkajia seuraavaan eli ensi kesän yhdistyksen kokoukseen mennessä.

Edellä mainitut puheenjohtaja ja sihteeri ovat nykyisestä aktiivijäsenistöstä niitä harvoja, joilla on omakohtaisia muistoja menetetyistä kotiseudusta. Tämä pakottaa varmaankin ajattelemaan seuran toimintaa uudelta pohjalta. Jatkossa tulevat ilmeisesti kotiseudun historia, karjalaiset perinteet ja entisen kulttuurin säilyttäminen saamaan suuremman merkityksen toiminnassa.

On myös mahdollista, että suhteet venäläisiin vallankäyttäjiin alkavat vähitellen normalisoitua ja että etenkin viipurilaiset nähtävyydet kuten Linna, Monrepos, Taidemuseo, Lallukan talo jne alkavat kiinnostaa nykyistä enemmän sekä venäläisiä että suomalaisia. Tämä saattaa antaa mahdollisuuden uusiin toimintamuotoihin, jotka voisivat houkutella myös nuoremman polven edustajia, niitä joita ei suvun entisten tilojen raunioiden etsiskely enää jaksaa kiinnostaa.

Samat ikääntymisongelmat ovat olleet esillä myös Karjalan Liitossa. Siellä niihin on paneuduttu ennakkoluulottomasti ja saatu paljon aikaan Liiton johdon nuorentuessa ja toiminnan tehostuessa. Liiton julkaisut ovat hyvä esimerkki tästä. Myös sukuseuramme kannattaa jatkossa pitää nykyistä kiinteämpää yhteen Karjalan Liittoon. Puhutaan tästäkin ja etsitään yhdessä seuraajia nyt vapautuville vakansseille. Antakaa myös palautetta lehdestämme.

Toivotan kaikille seuramme jäsenille oikein Hyvää Joulua ja parhainta onnea Uudelle Vuodelle 2009.

Me Koskelaiset olemme synnyltämme karjalaisia ja niinpä sukuseuramme on myös Karjalan Liiton jäsen. Näin se on ollut alusta lähtien suorastaan itsensä selvästi.

Karjalan Liiton toiminnanjohtaja Satu Hallenberg toteaa viimeisessä jäsenlehdessä Karjalan Kunnaat, että karjalainen perinne ja heimomme ainutlaatuisen ja monipuolinen kulttuuri on asia, jota eri jäsenyhdistyksissämme vaalitaan ja edistetään. Sukuseuramme vaalii osaltaan karjalaisuutta kertomalla suvustamme, elämästä ja oloista Vahvialassa ja Viipurin Karjalassa yleensä.

Viime vuonna muutimme oman jäsenmaksumme määrittäytapaa siten, että jätimme jäsentemme itsensä päätettäväksi haluavatko he henkilöinä olla Liiton jäseniä ja maksaa sen jäsenmaksuosuuden. Näin enemmistö myös päätti. Valitettavan moni jäi kuitenkin Karjalan Liiton jäsenyyden ulkopuolelle.

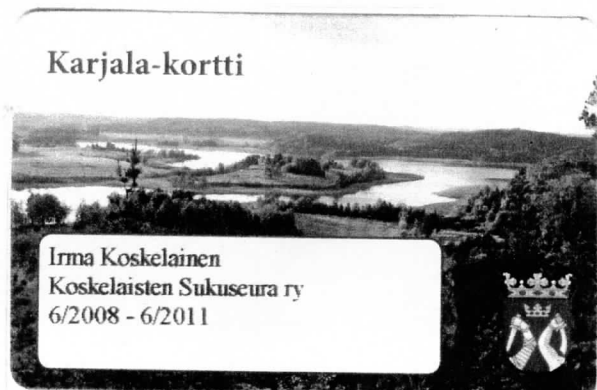
Toivon, että osaltasi valitset Karjalan Liiton jäsenyyden. Se ei maksa paljon ja kaiken lisäksi jäsenyys tuo mukanaan myös tiettyjä jäsenetuja.

Karjalan Kunnaat lehden lisäksi etuihin kuuluu Karjala-kortti, jolla saa mm. erilaisia alennuksia. Liitosta saa apua myös sukututkimuksessa. Se järjestää vuosittain matkoja Viipuriin arkistoon, sukuseurapäiviä sekä 3-4. 10.2008 sukututkimuksen peruskurssin. Itse olen hyötynyt siitä, että Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kirjakaupasta olen saanut Karjala-kortilla jopa 20% alennuksen.

Erittäin mielenkiintoinen idea on karjalaisten pitäjäsurojen verkkohanke Kartta koti-Karjalaan, jossa voi helposti merkitä perheen kotikylän, pitäjän kirkon, koulun tai isovanhempien talon paikan ja perustiedot Googlen kartalle.

Tämän lehden liitteenä on ohjeet vuoden 2009 jäsenmaksun maksuun. Edellä esittämiini näkökohtiin viitaten esitän, että maksaisit täydet 18 euroa, jolloin olet automaattisesti myös Karjalan Liiton jäsen.

Heikki Koskelainen

Monrepoon taidetta ja muistomerkkejä

Elokuun kotiseutumatkaan sisältyi käynti Monrepoons Mihail Kostolomovin erinomaisen asiantuntumuksen sävyttämällä opastuksella. Valitettavasti sää ei suosinut käyntiämme, sillä tihkusade kiusasi kulkuamme ja pilvinen taivas alkoi sen loppuvaiheissa jo hämärtää. Myös aikapula teki sen, että niin paljon mielenkiintoista lähemmin näkemättä.

Monrepoon tavallaan ensimmäisenä muistomerkkinä voidaan pitää sen juhlavaa pääporttia, joka vuodesta 1988 on taas entisessä asussaan matkustajia tervehtimässä. Tällä kertaa ohitimme kartanon nykyisin kurjassa kunnossa olevan kuuluisan päärakennuksen sekä kirjaston ja kävelimme suoraan vasta äskettäin puistoon tuodun leijonapatsaan luo. Tällä patsaalla ja sen edeltäjällä on mielenkiintoinen historia, josta kerrotaan erikseen kohdassa Suomalainen vai venäläinen Viipuri.

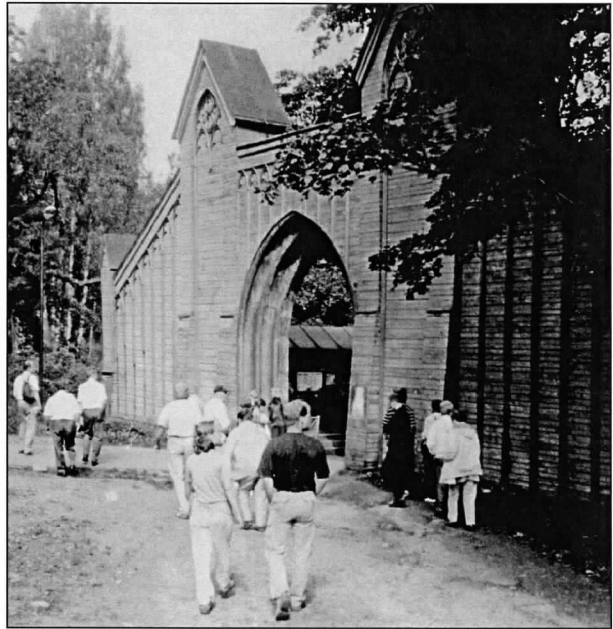
Monrepos on aina ollut kuuluisa kaarisilloistaan. Sodanjälkeisenä neuvostoaikana, jolloin puiston nimikin oli Park Kalinin, niistä useimmat kuitenkin tuhoutuivat. Monrepoonsa alkoi kuitenkin – ainakin periaatteessa – uusi aika 1988, jolloin mm. sen entinen nimi palautettiin ja myöskin suomalaisten apu puiston kehittämiseksi ja korjaamiseksi alkoi kelvata. Niinpä ensimmäinen kaarisilta rakennettiin uudelleen jo samana vuotena suomalaisten varoin ja ammattikorkeakoulujen opiskelijoiden ja opettajien avulla. Toinen silta saatiin v. 2001. Eräs suosituimpia nähtävyyksiä ja vastavihittyjen shampanjoiden nauttimispaikkoja on nykyäänkin Neptunuksen temppeli, joka rakennettiin suomalaisvoimin uudelleen ja vihittiin v. 2000.

Väinämöisen patsaat on ollut Monrepoon nähtävyytenä vuodesta 1831 alkaen. Patsaat ovat kokeneet kovia, sillä ensimmäisen, tanskalaisen Borupin veistämän patsaan särkivät ilmeisesti huligaanit jo 1871. Sen tilalle hankkivat viipurilaiset kaupan ja liikkeenharjoittavat uuden Johannes Takasen veistämän sinkistä valetun kanteletta soittavan istuvan Väinämöisen. Suomalaisten tullessa 1941 takaisin Viipuriin oli patsas kadonnut. Puisto olikin ilman Väinämöistä aina vuoteen 2007, jolloin venäläisen kuvanveistäjän työ uusi Väinämöinen paljastettiin kesäkuussa 2007.

Puiston patsaista uljaimmat ovat 1804 pystytetty Toscanalainen pylväs ja vihreästä marmorista veistetty vuodelta 1827 oleva Napoleonin sodissa kaatuneiden Paul Nicolay vanhemman lankojen muistolle omistettu obeliski.

Monrepoon puistoon tutustuminen vaatisi vähintään yhden päivän, mieluummin useampia. Niin paljon siellä on nähtävää. Saatoimme tällä kertaa nähdä siitä vain pienen osan, mutta ehkä se antaa aihetta tulla uudelleen ja paremmalla ajalla.

Heikki

Pääportti

Mikko opastaa

Suomen leijona

Kerttu ja palkintokokoelma

Terveiset Kanadasta

Toimituksemme sai Kerttu Waseliukselta marraskuun puolivälissä kirjeen, josta olemme poimineet tähän muutamia keskeisiä kohtia.

Martti Koskela oli ottanut Kerttuun yhteyttä ja kertonut USA:n puolella Minnesotassa olevan Koskelaisia paljon sielläkin, Kauhajoelta lähteneitä. Sukuun kaukaisesti liittyviä nykyisiä kauhajokelaisia on Koskelaisten lisäksi myös nimellä Väljä ja Heikkilä. Tästähän kirjoitimme vuosi sitten ilmestyneessä lehdessämme n:o 32.

Kertulta meni 17 vuotta urheilussa parhaimmillaan 32 viikonloppua vuodessa. Unohtumattomia vuosia kilpailuissa ja harjoitusleireillä. Menestystäkin tuli, kuten tässä lehdessä oleva kuva Kertusta mitaleineen todistaa. Urheilutulokset löytyvät internetistä www.etusivu.net, edelleen Canadian sanomat.

Kerttu kertoo myös uskon tulostaan, josta samoin kuin aiemmin Kanadassa julkaistuista jutuisista hän on kirjoittanut, kuten itse sanoo ”pienen kirjaseen”. Sen takakannessa on selostus, jossa hän sanoo: ”Jos muistelen elämäni vuosia jollekin, voin kuulla sanat: Sinulla on ollut mielenkiintoinen elämä. On se niin ollut ja Jumalan hyvyys se vetikin alunperin parannukseen. Muistan ja ihmettelen sotavuosista sen, etten koskaan tuntenut pelkoa vaikka olin pommituksissa, joissa ihmisiä menehtyi.”

Kanadaan muutettuaan Kerttu tuli, kuten hän itse kirjoittaa ”rajusti uskon 9. tammikuuta 1966”.

Siitä alkoi uusi elämä ja muut harrastukset jäivät. Meidän lukijoiden kannalta onneksi jäi harrastus kirjoittamiseen, jonka tuloksista mekin tämän lehdessä lukijoina olemme saaneet nauttia.

Kerttu Koskelainen (vas.) ja naisten 10 km voittaja Eroshina Smirnova.

Kerttu Waselius

Ikä – ymmärrämmekö sitä ?

Tätä elämää ajatellen voimme vain todeta: jokainen meistä on saanut synnyinlahjaksi aikaa, toiset enemmän, toiset vähemmän. Tätä pääomaa me käytämme jatkuvasti; jokainen sekunti nakertaa sitä hitaasti mutta varmasti. Yhteistä meille kaikille on se, että me vanhenemme.

Kerran me olimme nuoria ja koko elämä tuntui aukeavan edessämme kuin rannaton ulappa. Mutta aika virtaa, se ei pysy paikallaan. Me mittaamme sitä monin eri tavoin: kello, kalenteri, sukupolvet, kansojen historia. Kaikki ne auttavat meitä ymmärtämään ajan kulkua.

Koska aika kuluu lakkaamatta, me emme omista sitä. Eräänä päivänä se loppuu kohdallamme, ja meidän on lähdettävä, olimmepa rikkaita tai köyhiä, maan mahtavia tai kaikkien unohtamia. Me ihmiset - vaikka kuinka tärkeitä tuntuksimme olevamme - olemme vain pieniä pisteitä ajan kiertäessä. Mitä ovat meidän ongelmamme sadan vuoden kulluttua? Eivät minkään arvoisia.

Se, että tällaisia ajatuksia nousi mieleeni, johtuu siitä että ikää ilmoittavaan numeroon on tänä vuonna tullut pyöreä nolla, joka osoittaa taas uudelle vuosikymmenelle lähdön. Mutta mitäs sanot, kun tuo vanhuuskin tulee yllättäen etkä oikein ymmärrä, kun sisältäpäin et vanhene.

Koetan keksiä jotakin. No, sanotaan näin: En ole enää nuori enkä vanha. Minussa on paljon nuoruutta, vaikka jo pitkään on ollut myös paljon vanhuutta. Tämän tiedän, mutta kun lohduttaa; älä usko numeroihin, mitä niihin uskot.

Eräs amerikkalainen tutkija keksi käsitteen ”iätön minuus” tutkiessaan ikääntymiseen liittyviä kokemuksia. Hän haastatteli kuuttakymmentä 70-90-vuotiasta, jolloin keskeinen havainto oli se, että haastatellut erottivat kokemuksistaan iättömyyden tunteen. Se säilyi huolimatta vanhuuden tuomista fyysisistä ja sosiaalisista muutoksista. Kalenteri-ikä ei ollut suurta merkitystä ihmisten kokemuksille. Ratkaisevaa oli sen sijaan minuus. Monet vanhat väittivät etteivät he ole kokeneet olevansa

iäkkäitä. Aivan kuin vanhuudelta odotettaisiin jostain sellaista yhteistä kokemusta, jota ei ole olemassakaan.

Samanikäisten fyysiset ominaisuudet ja persoonallisuudet saattavat poiketa suurestikin toisestaan. On turhaa usko, että löytyisi esimerkiksi 30-, 50-, tai 70- vuotiaan prototyyppi.

Mutta merkittävä kiinnostus meillä on tuohon kalenteri-ikään, iällä leimaamiseen, mutta myös sen salaamiseen. Syvään on juurtunut ajattelutapa, että on epäkohteliasta kysyä ihmisiltä heidän ikäänsä, ainakaan kunnes vuosia on kertynyt riittävästi. Silloin tilanne käy päinvastaiseksi; lehdissä komeilevat päiväsankarien valokuvat. Jostain syystä ikä ei enää olekaan salainen asia.

Kieltämättä tämä kahdeksaisen rinnalle tänä vuonna noussut nolla pani ajattelemaan, että mitäs sitä salaamaan, kun en ole enenkään osannut ikääni hävetä. Tuntui päinvastoin mukavalta kuunnella Joel Hallikaista, joka laulussaan toisteli puhuttelevasti: ”Ilta tulee liian pian. ”Uusi aamu on niin täynnä elämää, että sitä on vaikea ymmärtää. Kesken leikkien jos ilta yllättää, liian paljon kokematta jää. Ilta tulee aina liian pian. Jotenkin sen vaistoaa, tietten tahtoin unohtaa, että ilta tulee liian pian.”

Vanheneminen on sikäli siunattu asia, että se useimmiten rauhoittaa ihmisen monessa suhteessa ja toivomme vain, että saisimme viettää hiljaista ja rauhallista elämää kaikessa jumalisuudessa ja kunniallisuudessa elämämme loppuun saakka.

Näissä merkeissä siunattua riemuvuotta kaikille 1928 –syntyneille, jotka kanssani olette tänä vuonna tulleet samalle merkkipaalulle. Yllättävän monta on tietooni tullut ja lisää löytynee. Joten jatketaan yhdessä eteenkin päin.

Hyvää jatkoa toivotellen teille ja kaikille lukijoilleni myöskin.

Kerttu Waselius

Suomalainen vai venäläinen Viipuri ?

Suomalaisia ja erityisesti meitä karjalaisia ihmetyttää venäläisten huono tietous entisen suomalaisen Viipurin läänin historiasta. Viipurin nykyiset asukkaatkaan ei tiedä siitä juuri mitään, muuta kuin että heidän vanhempansa ovat sinne muuttaneet joskus 1940-luvulla, kun se oli vallattu takaisin suomalaisilta.

Professori Osmo Jussila on tarkastellut Viipurin läänin kysymystä kirjassaan Venäläinen Suomi. Talvisodassa vallattua Viipuria kutsuttiin Neuvosto-Viipuriksi, mutta voitonumerossaan 21.6.1944 Leningradskaja Pravda kirjoitti: ”Vanha venäläinen kaupunki, Baltianmeren linnoitus, on jälleen käsissämme.

Taustaa

Viipuri oli kuulunut muuhun Suomeen siitä lähtien kun Tyrgils Knutson valtasi Karjalan kannaksen alueita ja aloitti Viipurin linnan rakentamisen vuonna 1293. Pähkinäsaaren rauhassa 1323 Viipuri ja lähes koko Karjalan Kannas liitettiin virallisestikin Ruotsin valtakunnan alaiseen Suomeen. Lähes 400 vuotta myöhemmin Venäjä valloitti Suuren Pohjan sodan aikana Viipurin 1710, ja Uudenkaupungin rauhassa 1721 silloiset Viipurin ja Käkisalmen läänit liitettiin pääosiltaan Venäjään.

Venäläinen Viipuri 1710-1811

Viipurista tuli aluksi yli kolmenkymmenen vuoden ajaksi Pietarin kuvernementtiin sotilasjohtoinen komendanttikunta. Vuonna 1744 muodostettiin Viipurin kuvernementti, johon yhdistettiin pikkuvihan päätyttyä Venäjään liitetty osa Suomea eli Kymenlaakso ja osa Etelä-Savoja ja Etelä-Karjalaa. Hallinto annettiin siviilivirkamiehelle, kuvernöörille, jonka apuna oli kotimainen virkamieskunta. Kaupungissa toimi edelleenkin Ruotsin vallan ajoilta periytynyt raati. Sen jäsenet, pormestari ja raatimiehet valittiin vaaleilla porvariston, kauppiaiden ja käsityöläisten keskuudesta.

Seuraava muutos tapahtui Katarina Suuren aikana, jolloin muodostettiin vv. 1784-1799 toiminut Viipurin käskynhaltijakunta.

Sen jälkeen palattiin entiseen kuvernementtihallintoon, kunnes Venäjän vallattua koko Suomen perustettiin vuodesta 1811 toiminut Viipurin lääni.

Patsaskiista 100 vuotta sitten

Tänäänkin paikallaan seisova Tyrgils eli suomalaisittain Torkkeli Knuutinpojan patsas pystytettiin Viipuriin jo sata vuotta sitten. Hankkeen ajajina olivat erityisesti kaupungin ruotsinkieliset eli ”svekomaanit” venäläisten ja suomettarelaistenkin vastustaessa sitä. Patsas oli ollut valmiina jo useita vuosia, mutta vasta 1908 oli ilmapiiri muuttu-

nut siten, että se voitiin paljastaa. Myöhemmin siitä muodostuikin koko kaupungin symboli.

”Ruotsalaisen valloittajan” vastapainoksi halusivat venäläiset pystyttää kaupungin 200 vuotta aikaisemmin tapahtuneen valtauksen kunniaksi Pietari Suuren patsaan. Se päätettiin sijoittaa Tervaniemen mäelle, josta Pietari oli johtanut linnan valtausta 1710. Tästä taas suomalaiset nostivat metelin. Tarvittiinkin silloisen kenraalikuvernööri Seynin väliintuloa, jotta hanke eteni. Myös suomalaiset työmiehet niskuroivat, jolloin Pietarista tuotiin sotilaita ja työläisiä paikalle. Näin Pariisissa asuneen kuvanveistäjä Leopold Bernstamin mahtava työ saatiin viime hetkellä ennen paljastusta pystyyn.

Kaupunki, erityisesti linnan seutu oli koristeltu kukin, köynnöksin ja Venäjän lipun värein ja kutsuvierasjoukko oli mahdollisimman edustava. Mukana olivat niin kenraalikuvernööri, yleisesikunnan päällikkö, Suomen senaattoreita kuin ortodoksisen kirkon edustajia arkkipiispasta lähtien. Juhlapuheissa ja patsaiden kirjoituksissa ylistettiin keisari Pietari Suurta, joka valloituksellaan oli palauttanut ”ikivanhaa venäläistä maata” oikeaan yhteyteensä.

Patsaiden myöhemmistä vaiheista

Suomen itsenäistyttyä kaadettiin heti Pietari Suuren patsas alas ja paikalle pystytettiin v. 1927 Gunnar Finnen veistämä Suomen itsenäisyyden leijona. Patsaan jalustaan kaiverrettiin teksti: ”Suomen itsenäisyysjulistuksen muistoiksi 6.12.1917”. Vastaavasti taas Neuvosto-Viipurin uudet isännät kaatoivat maaliskuussa 1940 itsenäisyyden leijonan. Sen sijaan Torkkeli Knuutinpojan patsas sai tässä vaiheessa jäädä paikalleen. Se kaadettiin ja vietiin pois vasta venäläisten vallattua Viipurin uudelleen kesäkuussa 1944. Pietari Suuren patsas pystytettiin uudelleen entiselle paikalleen sen jälkeen kun sen kateissa olleiden osien tilalle oli saatu uudet osat 1954.

Knuutinpojan patsas oli poissa aina 2000-luvulle saakka, kunnes olosuhteet ja tunnelmat olivat siinä määrin muuttuneet, että se voitiin sijoittaa entiselle paikalleen. Myös Suomen leijona on löytänyt paikkansa Monrepoon puistossa tosin nenä murtuneena ja ilman jalustaa kuten sukuseuran matkalaiset saattoivat sen elokuussa nähdä.

Heikki Koskelainen

Lähde: Osmo Jussila: Venäläinen Suomi
WSOY 1983

Vuoden 2008 kotiseutumatka Vahvialassa ja Viipurissa

Vaikka sää oli elokuun puolivälissä ankean pilvi-
nen ja välillä satelikin kunnolla, oli tunnelma hyvä
koko matkan ajan. Aamukuudelta lähdettiin mat-
kaan ja viimeiset meistä olivat kotona vasta puolen
yön maissa.

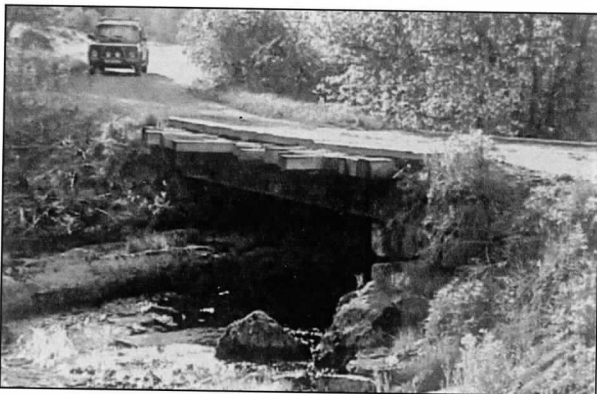
Paikallisena oppaanamme oli Tervajoelta lähtien
Mihail (meille vain Mikko) Kostolomov, joka su-
juvalla suomella kertoi paikallisista nähtävyyksis-
tä. Menomatalla ajoimme Tervajoen kylän kaut-
ta heti Vahvialan hautausmaalle, jossa laskimme
Vahvialaan jääneiden vainajien muistomerkillä
kukat, jotka Hannu ja Mikko olivat poikenneet Ter-
vajoella ostamassa.

Matkalla Koskelaan opimme myös sen, että ral-
liautoilu alkaa olla muotia myös näillä main. Kos-
kelassa tutustuimme myös paikallisiin ja pietari-
laisiin nuoriin, joille saatoimme mm. puutteellisella
venäjällä kertoa sukumme historiasta ja
näyttää kallioon hakattua sukuvaakunaa vuosilu-
kuineen 1620 – 1944.

Maittavan lounaan söimme ravintola Labyrintis-
sä, minkä jälkeen saimme vielä seurata vieressä si-
jaitsevan avioliittopalatsin edustalla olevia juhla-
pukuisia hääpareja kauniine morsiamineen ja upei-
ne autoineen. Täältä matkamme jatkui torille, jos-
ta oli mahdollisuus vajaan tunnin ajan kävellä kau-
pungilla, käydä kauppahallissa tai tehdä toriostok-
sia.

Matkan pääkohde oli kuitenkin Monrepos, jossa
Mikko toimi kaiken tietävänä oppaana, olihan hän
aikaan ollut siellä puutarhurina. Niinpä hän kertoi
tuntevansa siellä jokaisen puun ja pensaan, mutta
erityisesti kartanon historian ja nähtävyydet. Tä-
stä kerromme erikseen muilla sivuilla.

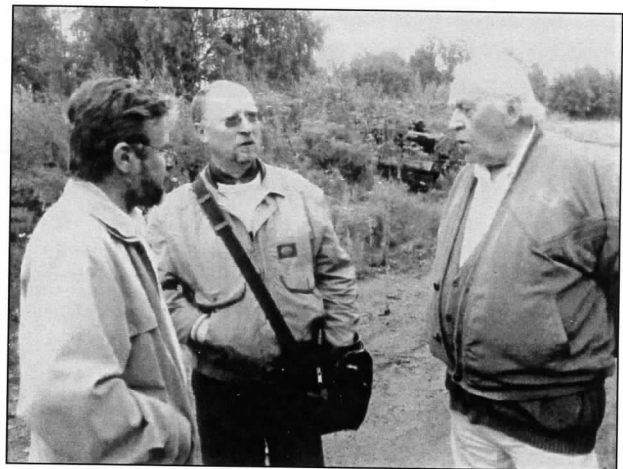
Mielenkiintoinen mutta rankka matka, oli yhte-
nen toteamuksemme. Niinpä seuraavasta puhutta-
essa alkoivat useimmat olla kaksipäiväisen kannal-
la. Erityisesti Viipurissa olisi niin paljon mielen-
kiintoista nähtävää. Nythän emme näillä yksipäi-
väisillä matkoilla ole nähneet juuri muuta kuin pie-
nen osan siitä entisestä Suomen toiseksi suurim-
masta kaupungista.

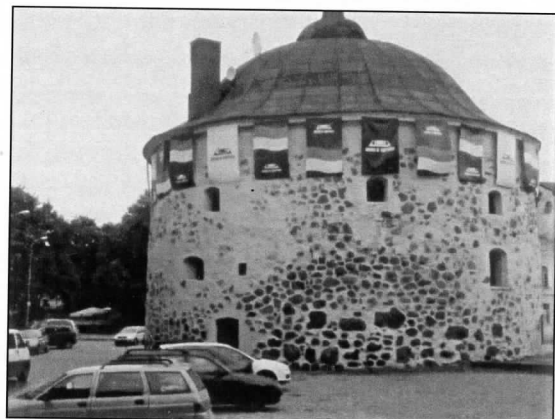
Kukkien lasku Vahvialan hautausmaalla 16.8.2008

Koskelan koskella 16.8.2008

Koskelan koskella 16.8.2008

Pyöreä torni 16.8.2008

Viipurissa rakennetaan

Vanhana suomalaisaikana Viipuri oli enemmänkin kuin kaupunki, se oli koko Karjalan pääkaupunki. Meille Koskelaisten sukuun kuuluville entisille maaseurakuntalaisille se oli myös seurakunnan keskus. Viipurissa oli sukulaistemme kirkko ja hautausmaa aina 1920-luvulle saakka, jolloin Vahvialan kunta ja seurakunta syntyivät.

Sodan jälkiä korjataan

Viipuri jouduttiin luovuttamaan jo 65 vuotta sitten ja miltei samassa sodan runtelemassa kunnossa se on ollut aina viime vuosiin saakka. Tällä hetkellä näyttää kaupungissa kuitenkin tapahtuvan: uusia nykyaikaisia asuinrakennuksia nousee mm. Papulaan ja Alvar Aallon funkiskirjaston restaurointi etenee suunnitelmallisesti kohde kohteelta, kuten Karjala-lehdessä 23.10 todettiin. Ulkopuolisesta näyttää kuitenkin siltä, että jo 1990-luvun alkupuolella aloitettu korjaus on edennyt pikemminkin hitaasti ja monenlaisiin esteisiin kompastellen. Toisaalta monissa yksityiskohdissa on edetty mainiostikin. Toivokaamme, että saneeraus edistyy ja että kirjastoon saadaan edes jonkin verran suomalaista kirjallisuutta muistuttamaan sen suomalaisesta historiasta ja alkuperäisistä rakentajista.

Lallukan talossa on tämän vuoden aikana valmistunut nykyisin Taidekeskus Salmelan omistaman Juho ja Maria Lallukan entisen asunnon korjaus. Siellä on jo muutaman viikon asunut ja työskennellyt ensimmäinen taiteilijavieras Marika Mäkelä. Tästä talosta tulee Taidekeskuksen toiminnanjohtajan Tuomas Hoikkalan mukaan muodostumaan merkittävä tekijä sekä Viipurin että Suomen yhteisissä oloissa*.

Taidemuseon uusi tuleminen

Viipurin vuonna 1930 vihitty taidemuseo käsitti museotilojen lisäksi Viipurin Taiteenystävien jo v. 1892 aloittaneen piirustuskoulun tilat. Rakennuksen suunnittelija oli viipurilainen vaikuttaja, arkkitehti Uno Ullberg.

Museorakennus oli päässyt huonoon kuntoon eikä siellä viime vuosina ole juuri järjestetty näyttelyitä. Sen sijaan piirustuskoulutilat ovat olleet myös uusien opiskelijoiden käytössä. Tämän vuoden aikana on Moskovassa tehty päätös rakennuksen saneeraamisesta. Talosta tulee uudelleen taidemuseo, vieläpä Pietarin Eremitaasin sivupiste.

Tällä kertaa saneeraukseen pantu vauhtia. Sen on tarkoitus valmistua jo ensi kesän aikana, sillä sen vihkiäisiin 31.8.2009 on kutsuttu pääministeri Putinin lisäksi myös Suomen presidentti Tarja Halonen.

Äskettäin eläkkeelle jääneen TV 2:n kulttuuri-toimittajan Lisa Hovinheimon mukaan työmaalla vallitsee tällä hetkellä sellainen vilskettä, että sivullisia ei sekaan mahdu. Hän käynyt paikalla olosuhteisiin tutustumassa. Hän näet on tekemässä Viipu-

rin Taiteenystävien 120-vuotisjuhliin ajoitettua tv-dokumenttia Viipurin taidemuseosta ja sen koti-Suomeen suurelta osin pelastuneista maalauksista ja veistoksista.

Heikki Koskelainen

* Ks Suomen Kuvalehti 47/21.11.2008

MATTI KOSKELAISEN Vanhakylä lastenlasten kotiseutumatka/patikkamatka Kapajärvelle 14.6.2008

Paluu Kapajärveltä Reima Koskelainen, Leena Auvinen

Serkukset Leila Liljalehto, Ailan poika, Sirpa Järvinen ja Irja Wilkko

Irma, Sirpa, Irja, Leena ja Leila

TALVISODAN PÄÄTÖSVAIHE JA VÄLIRAUHAN AIKA VAHVIALASSA

Ilmo Kekkonen

Viime sotien vaiheita Vahvialassa ja eritoten Tervajoella kuvataan tarkasti enoni Hannu Koskelaisen työn alla olevassa kirjassa "Tervajoki sodassa ja Tervajoen soturit". Olen koonnut kirjaan joukon sotahistoriaan kuuluvia asioita. Käsitelen osaa niistä ja muutamia muitakin tässä artikkelissa. Moni asia on tullut esiin jo aiemmin, mutta "kerkaus on opintojen äiti".

Talvisodan evakuointi

Lähtö Tervajoelta

Jo sodan alkuvaiheissa evakuoitiin Kannaksen pakolaisia Viipurinlahden yli Karppilaan. Heidät ohjattiin edelleen Tienhaaran ja Nurmin asemille, joille tuli evakkoja muualtakin.

Summan murtumisen ja ankarien pommitusten aiheuttaman paniikin aikana annettiin 18. helmikuuta käsky myös Vahvialan evakuoinnista.

Tervajoen Alakylä, Junnola ja Karppilan puoli evakuoitiin välittömästi, mutta kylän laitaosien Sahalan ja Pekkanmäen asukkaita karjoineen jäi vielä paikoilleen. Kylän länsi- ja pohjoislaidoilta ei siis heti lähdetty evakkoon, vaikka sota jyrisi päivä päivältä yhä lähempänä.

Asukkaat kokoontuivat annetun ohjeen mukaan 18.2. Kujalan kaupan eteen asemalle kuljetettavaksi. Tuo 10 kilometrin matka oli kuitenkin käveltävä. Tienhaarassa oli juna odottamassa. Määräasemaksi ilmoitettiin Urjala, josta olisi kuljetus evakuointipitäjään Punkalaitumelle. Junassa vietiin myös pommituksissa menehtyneitä sekä kaatuneita.

Vainikkalan ja Nurmin pommitukset

Evakkojuna lähetessä Vainikkalan asemaa, annettiin ilmahälytys. Vihollisen pommit alkoivat puotoilla. Juna pysähtyi ja ihmiset hajautuivat pakosalle kauemmaksi junasta. Surmansa sai tervajokelainen Ernest Sahamies.

Vainikkalan jälkeen oli vuorossa 21. 2. Nurmin asemakylän pommittaminen.. Kumitehdas sai kaksi osunaa, vaurioitui pahoin ja syttyi palamaan. Evakuoitavia oli iltaan mennessä tullut valtavasti vahvialalaisten lisäksi Tienhaaran suunnalta.

Evakuoitavat hajautettiin asemanseudun eri kohteisiin, mutta uhreilta onnettomuuksilta ei voitu välttyä. Monet suojautuivat kansakoulun tiloihin, mutta sinnekin osui pommien ryöppy. Kuolleita tuli paljon.

Viimeiset lähtijät

Tervajoen Sahalan kulmalta lähtö tapahtui vasta aamuyöllä 26. helmikuuta. Vihollisentäjien oli todettu pitävän silloin taukoa. Rekimatka suuntautui pohjoiseen pitkin armeijan auki pitämää talvi-

tietä. Taakse jäi kotikylä, jota vihollisen tykistö tulitti. Tervasaaren lautatarha paloi. Armeijan huolotolonnia tuli jatkuvasti vastaan. Ne antoivat turvallisuuden tuntua pienelle pakolaisjoukolla.

Vasta 28. helmikuuta sää lauhtui sen verran, että uskallettiin lähteä ajamaan karjaa evakkotielle. Tyhjentyneisiin taloihin majoitettiin lottia ja sotilaita.

Parin viikon siirtymisten ja odottelun jälkeen siirryttiin vähitellen Luumäen asemalle. Kuljetusta Punkalaitumelle ei kuitenkaan tälle joukolla heti järjestynyt.

Taistelut Tervajoella ja Vahvialassa

Ässärykmentti puolustaa Tervajokea

Puna-armeijan suurhyökkäys helmikuun puolivälissä johti Summan murtumiseen 15.2. Summan ja Suomenlahden välissä taistellut uusmaalainen 4.Divisioona joutui sekin irtautumaan Mannerheim-linjalta mukanaan mm. koivistolainen Erillispataljoona 7.

Venäläiset keskittivät nyt voimiaan Viipurinlahden ylitykseen. 4. Divisioona irtautui väliasemasta 27.2. illalla ja alkoi vetäytyä lahden länsirannalle. Tervajoen suunnan sai vastuulleen JR 11 eli Talvisodan maineikas "Ässärykmentti" komentajana everstiluutnantti Kustaa Inkala. Rykmentin muodostivat pääasiassa helsinkiläiset työmiehet, mutta joukossa oli uusmaalaisia mm. Porvoon seudulta. "Ässä" miehitti 1.3. Suonionsaaren, Ravan saaren, Turkin saaren ja Piispansaaren.

Vihollinen ylitti Viipurinlahden 2.3. ja katkaisi Viipuri-Hamina valtatie Vilaniemessä. Sen onnistui vallata 6. 3. myös Nisalahden kylä. Viipurin-Haminan maantie oli hyökkääjän hallussa noin 10 kilometrin leveydeltä Nisalahdesta Vilajoelle. Olihan sillä jalansijaa tien eteläpuolella noin 30 kilometriä, mutta tielle se ei muualla pääsyt.

Tervajoen edessä oleviin saariin vihollinen hyökkäsi 4.3. alkaen. Suonionsaarella taisteltiin 9.3. asti.

Tilanne kiristyi Tervajoen alueella 7.3. alkaen. Uusmaalainen patteristo tuki taisteluita tuliasemistaan Junnolan pelloilta. Nisalahden taisteluihin liittyen vihollinen hyökkäsi 8.3. aamulla myös Niskapohjassa. Tervajoen länsipuolella käytiin naapurikyllissä kovia taisteluita. Hyökkääjä katkaisi juuri siellä Viipurin-Haminan maantien. Tilanne oli suomalaisten kannalta aina vain pahempi.

Taistelua tukeva patteristo vaihtoi asemiaan Junnolasta Hyytinkankaalle. JR 11:n esikunta oli Tervajoen kansakoululla. Rykmentti oli aivan loppuun kulunut. Sille alistettiin JR 68, joka oli täydennysrykmentti. Se otti etulinjan Repolasta Kiiskilään vapauttaen JR 11:n rippeet lyhyeen lepoon. Tehtävä oli ehdottomasti pitää rantaviiva ja rajoittaa mairinnousu Nisalahteen. Siihen suuntaan muodostettiin nyt pääasiassa koivistolaisten muodostaman Erillispataljoona 7:n komentajan majuri Lasse Varkon johtoon kolmen pataljoonan

osasto. Sitä tuki 4. Erillinen Patteristo, joka oli asemissa Hyytinkankaan pohjoisosassa.

Saarista käytiin raivoisat taistelut vielä 9.3. Puolustajan oli viimein luovuttava Hapenensaaresta ja Turkinsaaresta ja vetäydyttävä mantereelle. Tervajoen suulta Kiiskilään rantaa puolusti nyt luutnantti S.-O. Lindgrenin johtama kolmen kulueneen pataljoonan osasto. Se piti rantaviivan, mutta vihollisen onnistui päästä maihin Harjunien kärkeen. Se jäi hyökkääjälle.

Rantaviivaa jokisuulta Repolaan puolusti täydennysrykmentti. Hyökkääjä pääsi maihin Tervasaaren viereisessä Muistolahdessa. Se lyötiin vastaiskulla takaisin lähisaariin.

Viimeisinä sotapäivinä Tervajoen sitkeät puolustajat torjuivat noin kahden divisioonan vahvuisen hyökkääjän yritykset ja aiheuttivat sille valtavat tappiot. Myös omat tappiot olivat suuret. Tulen lakatessa 13.3. joukot olivat loppuun uupuneet ja vajaavahvuiset. Mutta tehtävä oli täytetty. Hyökkääjä pääsi vain saariin ja niemiin. Valtatietä ei katkaistu eikä Tervajokea vallattu Talvisodassa.

Rauhanneuvotteluja oli jo jonkin aikaa käyty. Rauha solmittiin 13.3.1940. Se merkitsi myös lähes koko Vahvialan menetystä.

Vahvialan miesten panos talvisodassa

Sodan syttyessä 30.11.1939 Vahvialassa oli noin 6000 asukasta. Liikekannallepanossa astui palvelukseen aluksi noin 500 miestä. Sodan aikana kutsuttiin noin 150-200 miestä lisää. Kyseessä oli sekä vanhoja ikäluokkia että vuosiluokat 1918 ja 1919. Nämä olivat enimmäkseen kouluttamatta, joten vain osa ehti taisteluihin.

Kaikkia yksiköitä on vaikea jäljittää. Se tiedetään, että 191 miestä kuului Nurmin asemalla perustettuun komppaniaan, jonka numero oli 3./ErP3. Päällikkönä oli Viipurin suojeluskuntapiirin Vahvialan alueen päällikkö reservin luutnantti Arvo Veikko Uimonen. Ehkä lähes saman verran on kuulunut Koivistolla perustettuun Erillispataljoona 7:ään. Varsinkin täydennyshenkilöstöä on lähetetty eri yksiköihin. Joitakin miehiä on ollut jopa Kuhmon rintamalla.

Erillispataljoona 3:n vaiheita on käsitelty tässä lehdessä aiemmin. Todettakoon, että Summassa 3. Komppaniasta kaatui 11.-14.2. 1939 peräti 12 miestä, kaikki Vahvialasta. Lisäksi yksi kuoli haavoihinsa 1941. Haavoittuneita on ollut viitisenkymmentä. Yksikön kokonaistappiot kaatuneina olivat 26 Vahvialan miestä. Haavoittuneiden määrä oli moninkertainen, sillä sodan päättyessä taisteluvahvuus oli alle 40. Lisäksi ehkä parikymmentä miestä palveli toimitusjoukkueessa, ns. ”töpinässä”.

Komppania ehti loppuvaiheessa puolustaa kotiseutua Nisalahdessa ja Hyppälässä Säkkijärvellä. Se näki viimeisenä luovutettavan kotipitäjän marssiessaan pitäjän poikki Kananojalle Lappeen-

rannan tien varteen aselevon tultua. Pataljoona toimi rajavartiona toukokuun loppupuolelle, jolloin se lakkautettiin ja miehet kotiutettiin.

Erillispataljoona 7 taisteli ensin Mannerheimlinjalla aivan Suomenlahden rannalla, sitten Sommeella ja lopuksi Nisalahdessa. Tämän pataljoonan riveissä kaatui 18 Vahvialan miestä, joista kahdeksan aivan kotiseudun kynnyksellä Nisalahdessa. Myös nämä tappiot ovat hyvin suuret.

Summan taistelujen ollessa kiivaimmillaan lähetettiin sinne myös Viipurin piiristä koottu suojeluskuntapataljoona. Se oli heikosti koulutettu ja varustettu. Miehet olivat joko 16-19 vuotiaita tai sitten yli 40. Tässä joukossa on ollut muutama kymmenen vahvialalaista. Heistä kaatui neljä. Joukko vedettiin pian pois taistelusta suurten tappioiden takia. Summan taistelun voi sanoa vieneen Vahvialasta 30 miestä, sillä joitakin kuoli sotasaaraloissa.

Viipurinlahden taisteluissa sodan loppuvaiheessa menehtyi eri yksiköissä noin 15 miestä. Vahviala jäi neuvostojoukoilta valtaamatta.

Upseereita kaatui kaksi. Voimistelunopettaja, vänrikki Unto Torniainen kaatui ErP 1:n riveissä Kannaksella 11.2.1940 ja luutnantti Arvo Uimonen komppaniansa kärkeen Yläsommeella 18.2.40. Ensimmäisenä kaatui Armas Kupsu 3.12. 39 ErP 7:ssä Kuolemajärvellä ilmeisesti ilmapommituksessa. Nuorin kaatunut oli Vesa Niskanen suojeluskunnan riveissä Summassa. Hän oli 18-vuotias. Vanhin oli ilmeisesti 44-vuotias Hugo Messo. Hän kaatui JR 4:ssä Kannaksella. Hovinmaalla menehtyi ilmapommituksessa Vahvialan Lotta Svärdin jäsen Kerttu Lajunen. Hän oli syntynyt Sulkavalla 1906 ja palveli puhelinlottana.

Vahvialan kokonaistappiot olivat 70 kaatunutta. Lisäksi sodan jälkeen kuoli muutamia haavoihinsa. Haavoittuneita on ollut noin 150. Heistä jäi kymmeniä invalideiksi. Lisäksi on huomattava kotiseudun pommituksissa kuolleet. Monelle vanhukseksi evakkoon lähtö merkitsi myös kestänytöntä henkistä ja fyysistä rasitusta. Evakkojunien kuormiin lisättiin Vahvialan evakuoinnin jälkeen myös kaatuneet, jotka siunattiin Punkalaitumen sankarihautaan. Talvisodan lyhyteen nähden kaatuneiden määrä oli suuri. Lisäksi Karjala ja kotiseutu oli menetetty. Elämää oli vain jatkettava vieraisissa nurkissa.

Välirauhan aika Vahvialassa

Neuvostoviranomaiset tarkastivat rauhanteossa luovutetun alueen. Todetut tuhot pantiin suomalaisten syyksi. Todellisuudessa puna-armeijan yksiköt aloittivat kaikkialla laajamittaisen ryöstelyn. Evakuoitukin karjalaiskoti oli heidän mittapuunsa mukaan hyvin varusteltu. Kartanot olivat suorastaan ylellisiä tauluineen ja kirjastoineen.

Kaikki vähänkin arvokas katosi pikavauhtia heloja ja ikkunoita myöten. Mitä ei viety, se särjet-

tiin. Leningradista tuli erityisiä komennuskuntia, jotka evakuoivat tavaraa virastoille, tehtaille ja laitoksille. Huhtikuussa koottiin alueen kartanoista talteen arvoesineet, kirjat ja maalaukset, sikäli kuin niitä ei ollut aiemmin viety.

Toukokuussa aloitettiin maaseudun asuttaminen. Suomalainen pienviljelys tuomittiin armotta aataminaikaisena ja tehottomana.

Vahvialan asuttamisesta ei ole tarkkoja tietoja. Siellä on voinut olla sovhoosi tai sen osia ja virastojen käyttöön annettuja apumaatiloja. Venäläisten määrä on todennäköisesti ollut vain muutamia satoja. Sotilaita on ollut tuhansia, sillä ainakin 123. Divisioonan ja 43. Divisioonan joukkoja oli pitäjän alueella. Rajaa vartioivat sisäministeriön NKVD-joukot.

Tervajoen kylässä on todennäköisesti ollut kolhoosi tai valtiontilan osa. Talot ja piharakennukset annettiin korvauksetta uusien asukkaiden käyttöön. Heitä on tuskin Tervajoella ollut sataa enemmän. Vallattu alue poti väestöpulaa. Viipuri ja siellä tarjolla olevat parempipalkkaiset työt vetivät ihmisiä puoleensa.

Kylän keskustassa oli ehkä vajaa puolet rakennuksista jäljellä. Paremmin säilynyttä oli Sahalan puoli ja muu haja-asutus. Alueella ei ollut taisteltu, mutta sitä oli pommitettu ja tulitettu tykistöllä. Puna-armeijan yksiköitä asui taloissa. Ne rakensivat tuliaseimia ja korsuja pelloille. Hevosia oli runsaasti.

Todennäköisesti koulu oli toiminnassa, koska sen rakennukset olivat säästyneet. Myös VPK:n talo säilyi. Ehkä sitä käytettiin kulttuuri- ja valistustarkoituksiin. Entinen Kujalan kauppa lienee ollut samassa käytössä myös uusilla isännillä.

Viljelyksestä ja karjanhoidosta on hyvin vähän tietoa. Karjarakennuksia oli säilynyt riittävästi mm. kartanoiden suuret kivilavetat. Työkaluista ja vetokoneista tai hevosista on ollut pulaa. Keväällä 1941 ehdittiin kylvää jonkin verran perunaa ja kauraa. Uuden sodan syttyttyä oli kiireesti paettava. Sato jäi korjaamatta. Suomalaiset valtasivat Tervajoen 23.8.1941.

Vahvialan asukkailla oli vielä edessään paluu Karjalaan, pitkä asemasota ja lopuksi uusi lähtö - se lopullinen.

Keskeiset lähteet:

Talvisodan historia 2.

Tikka, Balasov, Stepakov: "Karjalan kannas sotien jälkeen".

Ilmo Kekkosen aihetta koskevat tutkimukset.

Ilmo Kekkonen

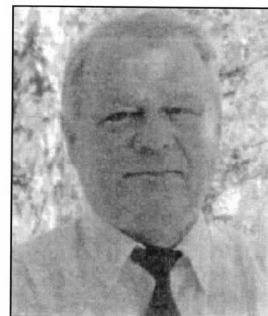
Kirjoittaja on syntynyt Tervajoella ja kuuluu Koskelaisten sukuun

Talvisodassa Toivolan talo Koskelan kylässä paloi. Väli rauhan aikana Toivolan emäntä Emma Koskelainen paistoi leivät ehjässä leivinuunissa.

Talvisota 1940

Ilmo Kekkonen

"Askolan soturit" kirjan julkistamistilaisuus. Aira ja Ilmo

TAISTELU TERVAJOESTA ja Tervajoen soturit

Useissa sotakirjoissa on sivuttu Tervajoen asemaa kummankin sodan taisteluita kuvattaessa, mutta itse tervajokelaisten soturien tarinoita ei vielä ole kirjattu yksiin kansiin. Nyt se on tekeillä ja on jo niin pitkällä, että varsinainen aihepiiri on kirjoitettu ja mukaan on saatu myös lukuisia koskelaisten sukuun kuuluvien muistelmia. Sellaisia muistelmia ovat kirjoittaneet mm. Erkki Savelainen, Margit Koskelainen ja Ilmo Kekkonen.

Hyvin mielenkiintoinen on Viljo Savelaisen kulke- ma sotaretki, joka alkoi Vahviala-komppaniassa Nurmin asemalla ja sai tulikasteensa Summan taisteluissa. Viljo kotiutui ylikersanttina ja palkittiin puolustusvoiminen korkealla IV-luokan vapauden- ristillä miekkoineen. Viljo Savelaisesta ja muista- kin on tarinat myös Itä-Karjalan ja Aunuksen sota- retkiltä.

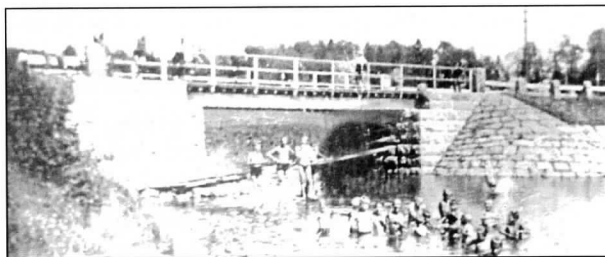
Lottien toimintaa on muisteltu sen mukaan, mitä tietoja on kirjoittajalle tullut. Kirjan sisältöä raote- taan vielä sen verran lisää, että se sisältää Tervajo- en rannikon taistelut Harjuniemessä, Tervasaaren Muistolahdessa ja Nisalahdessa päätyen Vanhaky- län Kapajärvelle ja Vaivaisniemelle. Kummassakaan sodassa ei Tervajokea vallattu, vaan vihollinen kyetiin torjumaan aina rannikolla. Kapajärvelle vihol- linen eteni sillanpääasemistaan Vilajoelta ja Nisa- lahdesta käsin. Kirjoitusta elävöitetään kylän pe- ruskuvauksella sekä sotatapahtumia kartoin ja ku- vin.

Kirjoittajia ja tiedottajia tarvitaan vielä, jotta kir- jasta saataisiin myös mahdollisimman monia kos- kelaisia koskettava. Esimerkkinä mainittakoon, että kirjassa kertoja Gunnar Rahikka haavoittui samas- ta käsigranaatista, josta häsäläläiset Koskelaisen veljekset kaatuivat. Kukahen tietäisi tästäkin enem- män kertoa?

Ottaisitteko yhteyden Hannu Koskelaiseen
Lankilantie 71 06450, Porvoo
puhelin 019-549504

Kirjan osatoimittajana ja tarkastajana on sotahisto- rioitsija, yleisesikuntaeversti Ilmo Kekkonen (Pu- kin Toivon ja Meerin os. Koskelainen poika). Kirjan sivumäärä tulee olemaan 200-250 ja hinta n. 15 - 20 euroa + postikulut. Kirjavarauksista ol- taisiin kiitollisia.

PS. Kirja on jo oikoluvussa ja se saadaan painosta vähän ennen joulua. Tilaukset suoraan tekijälle eli Hannu Koskelaiselle.

Tervajoen silta 1939

Kapajärvi 14.6.2008

Sukuseuran johtokunnan kokous 30.3.2006. Läs- nä Annele Vartiainen, Heikki Koskelainen, kutsu- tuna Michail Kostomolov, Hannu Koskelainen ja Anu-Leena Koskelainen Kuvannut Pekka

Koskelaiset

Vast. toimittaja	Heikki Koskelainen Leppisaarentie 10 C 00830 Helsinki puh. 09-755 33 57, 050-56 34 065 heikki.koskelainen@kolumbus.fi
Toimittaja	Pekka Koskelainen Hambonkaari 69 06500 Porvoo puh. 0400-918 375
Paino	Formato Print Oy, Porvoo formato@netti.fi
Julkaisija	Koskelaisten Sukuseura ry
Tilausmaksu	12 € sisältyy jäsenmaksuun Karjalanliiton jäsenmaksu + 6 €
Pankkitili	Nordea 126230-518535